

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 257/09-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. septembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., V., zastúpenej advokátom JUDr. I. M., Ž., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/692/2000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. augusta 2009 doručená sťažnosť spoločnosti L., s. r. o., V. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci

v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/692/2000.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla: „*Návrhom zo dňa 03. 07. 2000 sa sťažovateľ na... príslušnom súde v Žiline domáhal voči odporcom... zaplatenia sumy 440.869,20,- Sk (14.634,17,- EUR) s prísl... Vec je vedená pod sp. zn.: 7 C/692/2000.*

Do podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo vo veci právoplatne rozhodnuté. Nakoľko súd v tejto veci nekonal, žiadosťou zo dňa 13. 11. 2006 podanou na Okresnom súde Žilina dňa 14. 11. 2006 navrhovateľ žiadal o vytyčenie termínu pojednávania. Súd však na túto žiadosť nereagoval.

Navrhovateľ preto sťažnosťou zo dňa 20. 05. 2009 podanou na Okresnom súde Žilina dňa 21. 05. 2009 namietal vyššie popísanú nečinnosť súdu a žiadal o odstránenie prieťahov v konaní. Podľa vyjadrenia podpredsedu Okresného súdu Žilina zo dňa 22. 06. 2009 bola táto sťažnosť navrhovateľa hodnotená ako dôvodná v celom rozsahu...

Sme toho názoru, že nečinnosťou Okresného súdu Žilina vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C/692/2000 došlo k porušeniu práva sťažovateľa priznaného mu v článku 48 ods. 2 Ústavy SR a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V posudzovanom prípade aktívnej činnosti súdu nebránila žiadna zákonná prekážka. V čase podania tejto ústavnej sťažnosti (uplatnenia ochrany) porušenie označeného základného práva naďalej trvá.“

V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Právo sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní pred Okresným súdom Žilina vedenom pod sp. zn.: 7 C/692/2000 porušené bolo.

Ústavný súd zároveň v súlade s čl. 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v celkovej výške 3.320,- EUR.

Odporca je ďalej povinný uhradiť na účet právneho zástupcu navrhovateľa JUDr. I. M... trovy právneho zastúpenia vo výške 325,98,- EUR za 2 úkony právnej pomoci podľa

ust. § 11 ods. 2, § 14, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov...“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila táto podmienka, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Zo sťažnosti a z jej príloh ústavný súd zistil, že sťažovateľka vo veci konania vedeného pod sp. zn. 7 C/692/2000 podala osobne 21. mája 2009 sťažnosť na priet'ahy predsedovi okresného súdu, pričom takúto sťažnosť (v kvalifikovanej podobe) v čase predchádzajúcom tejto sťažnosti nepodala.

Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje v prípadoch podaných sťažností namietajúcich priet'ahy v súdnom konaní preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého má sťažovateľ právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). V tejto súvislosti už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má k dispozícii podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle citovaných ustanovení zákona o súdoch zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené

prieťahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“.

Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“.

V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Postup sťažovateľky v okolnostiach prípadu nemožno podľa ústavného súdu považovať za splnenie požiadavky namietania prieťahov v konaní pred orgánom verejnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom

alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

Ústavný súd zastáva názor, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.

Sťažovateľka doručila kvalifikovanú sťažnosť na prietahy v konaní (adresovanú predsedovi okresného súdu) 21. mája 2009. Podpredseda okresného súdu sa k tejto sťažnosti vyjadril podaním z 22. júna 2009, v ktorom ju uznal za dôvodnú a prisľúbil nápravu. Za situácie, že sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 7. augusta 2009, teda po uplynutí necelých 2 mesiacov od doručenia odpovede vedenia okresného súdu, posúdil ústavný súd podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prietahom v napadnutom konaní (podobne IV. ÚS 74/05, IV. ÚS 48/06, II. ÚS 101/06).

Na základe týchto zistení ústavný súd dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť – pokiaľ ide o namietané prietahy v súdnom konaní vedenom pod sp. zn. 7 C/692/2000 – nie je prípustná, a z toho dôvodu ju odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo bez právneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími požiadavkami uvedenými v sťažnosti.

3. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľka v tejto veci v prípade

zotrvania na stanovisku, že postupom okresného súdu v nej dochádza k zbytočným preťahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. septembra 2009